

Leto 1907.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XXV. — Izdan in razposlan dne 1. marca 1907.

Vsebina: Št. 48. Zakon o konverziji hipotečnih terjatev za izdajanje zastavnih listov upravičenih zavodov in zemljiškoknjižnem vpisu nove zastavne pravice v vrstnem redu že držeče se zastavne pravice.

48.

Zakon z dne 22. februarja 1907. l.

o konverziji hipotečnih terjatev za izdajanje zastavnih listov upravičenih zavodov in zemljiškoknjižnem vpisu nove zastavne pravice v vrstnem redu že držeče se zastavne pravice.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§ 1.

Na zemljiškoknjižnem predmetu držeča se zastavna pravica za terjatev kakega zavoda, ki je upravičen izdajati zastavne liste, se s tem, da se za znižbo obrestne mere te terjatve namesto zanjo izdanih zastavnih listov izdadó nižje obrestni zastavni listi, ne izpreminja v svojem obstoju, svoji veljavnosti in vrstnem redu, ako se le ne preseže zemljiškoknjižna višina terjatve glavnice in postranskih obveznosti in v primeru, če so se na terjatev opravila že delna plačila, ne da bi se bila deloma izbrisala zastavna pravica, ne izda dolžniku več nižje obrestnih zastavnih listov, nego je treba za popolno poplačilo še ne plačanega ostanka terjatve in stroškov, ki so združeni s konverzijo. Znesek dolžniku izročenih nižje obrestnih zastavnih listov pa ne sme presegati ostanka terjatve, ki ga je še plačati, za več nego osem odstotkov.

Uporaba spredaj stojećih določil se s tem ne izključuje, da se ob znižbi obrestne mere ustanové daljši plačilni rokovi, nego so bili poprej določeni za terjatev.

Konverzijo je zaznamovati v zemljiški knjigi na podstavi listine, ki so jo stranke naredile o njej. Zemljiškoknjižni prošnji je priložiti tudi legalizovan ali po oblastvu, oznamenjenem v § 3 zakona z dne 4. junija 1882. l. (drž. zak. št. 67), poverjen izpisek iz knjig zavoda, ki je upravičen terjati; iz izpiska je razvidna prejšnja in sedanja višina njegove terjatve.

Ako se tiče konverzija terjatve, na katero so se že opravila delna plačila, ne da bi se bila primerno deloma izbrisala zastavna pravica, je zemljiškoknjižna zabeležba konverzije dopustna le tedaj, če se hkratu izbriše zastavna pravica za delni znesek terjatve, ki ni prizadet s konverzijo.

§ 2.

Ako se zahteva, da se vknjiži izbris kake na zemljiškoknjižnem predmetu držeče se zastavne pravice, lahko hipotečni dolžnik hkratu zahteva, da se na istem zemljiškoknjižnem predmetu v vrstnem redu zastavne pravice, ki se izbriše, vpiše zastavna pravica za novo terjatev.

Tudi brez istočasne zahteve, naj se vknjiži izbris držeče se zastavne pravice, lahko hipoteč-

dolžnik zahteva, da se v vrstnem redu te zastavne pravice vpiše zastavna pravica za novo terjatev z omejitvijo, da dobi moč in veljavo samo, če se v šestih mescih po dovolitvi vpisa nove zastavne pravice vknjiži izbris starejše zastavne pravice.

§ 3.

Zahtevi, stavljeni na podstavi § 2, se more ugoditi le tedaj, če terjatev, za katero se naj vpiše nova zastavna pravica,

1. ne presega zemljiškoknjižne višine tiste terjatve, za katero že jamči zastavna pravica, in če ta terjatev zaradi danih delnih plačil ali iz drugih razlogov ne velja več docela, ne presega še veljavnega ostanka terjatve glavnice in postranskih obveznosti in če je

2. nova terjatev za vsaj $\frac{1}{8}$ odstotka nižje obrestna nego starejša terjatev ali če se dá, bodisi da se je znižala njena obrestna mera nasproti obrestni meri starejše terjatve, ali da ji je ostala enaka, odplačati v razdolžnih obrokih in da je upnik ne more odpovedati, dočim pri starejši terjatvi niso dani ti odplačilni pogoji.

Istinito neplačani znesek zemljiškoknjižno vpisane terjatve glavnice in postranskih obveznosti, za kojih razdolžbo je določena nova terjatev, mora hipotečni dolžnik v listini zadolžnici določno povedati. Ta izrečna napoved lahko izostane ob konverziji terjatev zavodov, ki so pod javnim nadzorstvom in po svojih ustavnih namenih vršijo kreditna opravila, če se predloži po predpisu § 1, odstavka 3 narejen knjižni izpisek.

Gledé obrestne mere je obdobja plačila, ki se izgovoré poleg obresti (upravni prispevki i. d.) računati k obrestim.

Izjemni odpovedni pridržki in pridržki za zahtevo vračila, ki se ustanové v prid zavoda, ki vstopi kakor nov upnik, po njegovih pravilih ali opravičnih določilih, ako je hipotečni dolžnik zamuden v izpolnjevanju pogodbenih dolžnosti ali če ne more plačati, ter če se zmanjša vrednost hipotečnega predmeta ali če se deli, ne izključujejo lastnosti, da se terjatev ne dá odpovedati v zmislu tega zakona.

Ako se vpiše nova zastavna pravica za terjatve skupnih sirotinskih blagajnic in hranilnic, urejenih po pravilniku, se opusti v številki 2 omenjena zahteva, da se terjatev ne dá odpovedati.

§ 4.

Ako se vpiše nova zastavna pravica za terjatev zastavnih listov in ako so se na starejšo terjatev že

opravila delna plačila, ne da bi se bila primerno deloma izbrisala zastavna pravica, ne sme znesek dolžniku izročenih zastavnih listov presegati ostanka terjatve, ki ga je še plačati, za več nego osem odstotkov, ako se le dolžniku ne izda več zastavnih listov, nego je treba za popolno razdolžbo ostanka terjatve in stroškov, združenih z izvršitvijo konverzije.

§ 5.

Ako se nova terjatev obrestuje nižje (§ 3, št. 2), se lahko zahteva vpis zastavne pravice za postranske obveznosti tudi nad zemljiškoknjižno višino postranskih obveznosti starejše terjatve v vrstnem redu starejše zastavne pravice; večji znesek pa ne sme presegati trojnega zneska letnih obresti, ki bi prišle od nove terjatve, ako bi se dal v podstavo odstotni postavek, ki je enak razliki obrestne mere med starejšo in novo terjatvijo.

§ 6.

Dovolitvi zahteve, stavljene na podstavi § 2, ne nasprotuje okolnost, da se ustanové za novo terjatev daljši plačilni rokovi, nego so bili določeni za starejšo terjatev.

§ 7.

Šestmesečni rok za doseg izbrisa starejše zastavne pravice (§ 2, odstavek 2) naj na prošnjo hipotečnega dolžnika podaljša zemljiškoknjižno sodišče za daljnjih šest mesecev, ako se dokaže ali ako je sodišču uradno znano, da je starejšo terjatev odpovedal dolžnik brez zamude najpozneje po sodnem obvestilu o vpisu nove zastavne pravice in je pravočasno ukrenil vse stvarnemu položaju ustrezajoče korake, da poplača terjatev in dobi izbrisne listine.

Koledarski dan, s katerim mine zakoniti ali po sodišču podaljšani rok, je v dovolilnem odloku določiti in vpisati v zemljiški knjigi.

Vložiti prošnjo za izbris starejše zastavne pravice ima razen hipotečnega dolžnika pravico tudi upnik, v čigar prid se je vpisala zastavna pravica za novo terjatev.

Ako se vloži prošnja še pred pretekom odprtega roka in ako se prošnji ugotovi, je treba v dovolilnem odloku hkratu izreči in torej v zemljiški knjigi zaznamovati, da je dobila nova zastavna pravica moč in da je vstopila v vrstni red zastavne pravice, ki se izbrši.

Ako poteče rok, ne da bi se vložila ozname-njena prošnja, ali ako se prošnji ne ugotovi, ugasne nova zastavna pravica s časom, ko poteče rok, in jo je z vsemi vpisi vred, ki so se izvršili z ozirom nanjo, uradoma izbrisati.

§ 8.

Ako je zastavna pravica, ki jo je izbrisati, obremenjena, se more vpis nove zastavne pravice v vrstnem redu prejšnje dovoliti le tedaj, oziroma pravna moč nove zastavne pravice in nje vstop v ta vrstni red izreči le tedaj, ako se vpiše izbris obremenitve ali ako se obremenitev s privolitom udeležencev prenese na novo vpisano zastavno pravico.

§ 9.

Ako se drži zastavna pravica, ki se izbriše, skupno več zemljiškoknjižnih predmetov, se more vpis nove zastavne pravice v vrstnem redu prejšnje dovoliti le tedaj, oziroma pravna moč nove zastavne pravice in nje vstop v ta vrstni red izreči le tedaj, ako se izbriše starejša zastavna pravica glede vseh zemljiškoknjižnih predmetov, katerih se drži.

§ 10.

Določila §§ 2 do 9 se zmislu primerno uporabljajo, ako naj stopi nova terjatev na mesto dveh ali več hipotečnih terjatev, ki so v vrstnem redu neposrednje druga drugi.

Ako se obrestujejo starejše terjatve po različnih odstotnih postavkih, je določiti razliko obrestne mere v zmislu § 3, št. 2 po poprečnem obrestovanju vsote teh terjatev.

§ 11.

Hipotečno terjatev, ki je po tem zakonu vstopila v vrstni red starejše zastavne pravice, lahko

v zmislu člena XXVIII uvodnega zakona k izvršilnemu redu, potem §§ 128, 165 in 213 izvršilnega reda izpodbija upnik iz razloga, ker je še vknjižena starejša zastavna pravica, toliko, kolikor sta tako on sam, kakor tudi tisti upnik, ki je dobil z vpisom nove zastavne pravice vrstni red starejše zastavne pravice, ob postanku svojih terjatev vedela, da je zemljiškoknjižno še držeča se starejša terjatev ali del nje v resnici že minila.

V zmislu § 1, odstavek 1, in § 4 opravljena izdaja zastavnih listov do imenskega zneska, presegajočega za 8 odstotkov ostanek terjatve, ki ga je še poplačati, se ne more izpodbijati.

Prav tako je izključeno izpodbijanje zemljiškoknjižnega zagotovila postranskih obveznosti, ki se je vršilo po pripustitvi § 5.

§ 12.

Tista določila zakona, ki se nanašajo na zastavne liste, naj se zmislu primerno uporabljajo na založene bančne zadolžnice, izdane na podstavi zakona z dne 27. decembra 1905. l. (drž. zak. št. 213).

§ 13.

Ta zakon dobi moč z dnem razglasitve.

Izvršiti ga je naročeno Mojemu pravosodnemu ministru.

Hkratu izgubi moč zakon z dne 14. junija 1888. l. (drž. zak. št. 88) o konverziji hipotečnih terjatev za izdajanje zastavnih listov upravičenih zavodov in o zemljiškoknjižnem vpisu nove zastavne pravice v vrstnem redu že držeče se zastavne pravice.

Na Dunaju, 22. dne februarja 1907.

Franc Jožef s. r.

Beck s. r.

Klein s. r.

